

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **P. D. O.**, zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. města Prahy**, sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 10. 2023, č. j. KRPA-249917-29/ČJ-2023-000022-ZZC, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2023, č. j. 19 A 36/2023-30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce byl dne 22. 7. 2023 zadržen hlídkou městské policie, přičemž lustrací bylo zjištěno, že je veden v ENO (Evidenci nežádoucích osob) z důvodu uloženého správního vyhoštění (rozhodnutí ze dne 24. 1. 2020, č. j. KRPA-389360-77/ČJ-2016-000022). Vzniklo tedy podezření, že žalobce pobývá na území České republiky neoprávněně. Žalovaná dne 23. 7. 2023 vydala pod č. j. KRPA-249917-12/ČJ-2023-000022-ZZC rozhodnutí, kterým žalobce zajistila na dobu 90 dnů za účelem realizace správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Vzhledem k tomu, že žalobce nedisponoval platnými cestovními doklady potřebnými k vycestování, byla podána žádost na Velvyslanectví Nigerijské federativní republiky o ověření totožnosti žalobce a vystavení náhradního cestovního dokladu. Vzhledem k tomu, že se náhradní cestovní doklad nepodařilo ani přes urgenci správního orgánu opatřit v průběhu doby trvání zajištění, žalovaná vydala podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců rozhodnutí označené v záhlaví tohoto rozsudku, kterým dobu zajištění prodloužila o dalších 90 dnů.

[2] Žalobce se proti tomuto rozhodnutí bránil žalobou u Městského soudu v Praze, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Městský soud poukázal na možnost prodlužovat dobu trvání zajištění, pokud v průběhu opatřování dokladů nezbytných pro realizaci správního vyhoštění dochází (navzdory úsilí správních orgánů) ke zpoždění ze strany orgánů třetích zemí. V takovém případě je dle městského soudu povinností správních orgánů řádně odůvodnit, jaké úkony bude nutno provést za účelem realizace správního vyhoštění. V posuzované věci žalovaná této povinnosti dostála. Městský soud poukázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, v němž žalovaná popsala dosavadní kroky, které učinila za účelem ztotožnění žalobce a opatření náhradních cestovních dokladů, zohlednila další postup ve věci, včetně předpokládané doby vyřízení dožádání a vydání potřebných dokladů. Žalovaná se dle městského soudu rovněž věnovala otázce možnosti realizace správního vyhoštění v prodloužené době, kterou městský soud hodnotil jako přiměřenou.

[3] K námitce zpochybňující možnost žalobcova vycestování městský soud uvedl, že žalobce ve správním řízení ani v podané žalobě netvrdil skutečnosti, které by v jeho případě svědčily o nemožnosti vycestovat do země původu. Takové skutečnosti netvrdil ani v řízení ve věci správního vyhoštění, ani v dřívějších řízeních o udělení mezinárodní ochrany. Rovněž důkazy předložené při ústním jednání nedoložily, že by žalobci mělo při návratu do země původu hrozit nebezpečí. Dle městského soudu tak žalovaná na podkladě závazného stanoviska dospěla ke správnému závěru, že vycestování žalobce je možné.

[4] Namítal-li žalobce, že k jeho zajištění vůbec nemělo dojít, neboť se nedopustil natolik závažného protiprávního jednání, městský soud zdůraznil, že žalobce na území České republiky pobývá neoprávněně, bez cestovních dokladů, navíc zde opakovaně páchal trestnou činnost (mezi lety 2010 až 2018 byl šestkrát odsouzen).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku kasační stížnost, v níž namítal, že v řízení před městským soudem došlo k takovým vadám, které měly vliv na jeho hmotněprávní postavení, a že je napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Stěžovatel považoval kasační stížnost za přijatelnou také z důvodu rozpornosti judikatury při řešení totožných právních otázek.

[6] Konkrétně stěžovatel zpochybnil správnost posouzení otázky bezpečné země původu a nemožnosti vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Dle stěžovatele žalovaná vykládá zásadu nenavrácení restriktivně (pouze s ohledem na zákaz špatného zacházení) a nezohledňuje právo na život. Stěžovatel se s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2023, č. j. 5 Azs 96/2021-39, rovněž domníval, že žalovaná se nedostatečně zabývala možností realizace správního vyhoštění, ačkoli nelze s jistotou předjímat, kdy a zda vůbec se žalované podaří stěžovatele ztotožnit a opatřit jeho náhradní cestovní doklady. Stěžovatel uvedl, že pasivní přístup zastupitelského úřadu nemůže být přičítán k jeho tíži a spíše odráží neutěšený stav v zemi původu, kterou dlouhodobě nelze považovat za bezpečnou. V této souvislosti stěžovatel upozornil na mezinárodní závazek *non-refoulement*, který dopadá i na cizince, kteří sice nepožádají o udělení mezinárodní ochrany, nicméně jim potenciálně hrozí vážná újma. Stěžovatel upozornil, že těmto cizincům umožňuje zákon o pobytu cizinců pobývat na území České republiky na základě víza za účelem strpění. Stěžovatel poukázal na skutečnost, že po celou dobu vedených

pokračování

správních řízení konstantně uváděl obavu z návratu do země původu, v tomto ohledu však nebyl skutkový stav věci zjištěn dostatečně a stěžovatelova situace nebyla posouzena v širších souvislostech. Stěžovatel zopakoval, že pro něj návrat do země původu představuje nebezpečí v podobě újmy na zdraví a na životě.

[7] Žalovaná práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[9] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu při výkladu hmotného či procesního práva, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[10] Stran přesahu vlastních zájmů z pohledu výše uvedených kritérií stěžovatel v kasační stížnosti pouze v obecné rovině tvrdil, že řízení před městským soudem je zatíženo vadami (aniž bylo zřejmé jakými), které mají dopad do jeho hmotněprávního postavení. Dále stěžovatel bez bližší konkretizace namítal rozpory v judikatuře Nejvyššího správního soudu k nyní řešeným otázkám. Nejvyšší správní soud však v postupu městského soudu žádná pochybení neshledal, natož pochybení zásadního rázu, která by založila přijatelnost kasační stížnosti. Rovněž dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu k řešeným otázkám nevykazuje rozpory a Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od ní v této věci odchýlit. Stěžovatelem uplatněné námitky tedy nejsou způsobilé založit přesah jeho vlastních zájmů, natož přesah svým významem podstatný.

[11] K namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud uvádí, že z odůvodnění rozsudku městského soudu je v souladu s dosavadní judikaturou patrné, jaký skutkový stav vzal městský soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, jakým způsobem postupoval při jejich posuzování a hodnocení a proč pokládá stěžovatelovy námitky za nesprávné (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Napadený rozsudek tedy není nepřezkoumatelností zatížen.

[12] Rozhodnutí o prodloužení zajištění musí obsahovat úvahy a odůvodnění, jaké kroky směřující k uloženému správnímu vyhoštění správní orgán doposud učinil a z jakého důvodu nebylo možné správní vyhoštění prozatím realizovat. Předpokladem prodloužení zajištění je skutečnost, že správní vyhoštění bude alespoň potenciálně možné. Proto správní orgán musí v odůvodnění rozhodnutí zohlednit zejména skutečnosti, které vyšly najevo v průběhu jeho činnosti směřující k vyhoštění cizince a které by mohly zakládat důvodnou

obavu, že účelu zajištění nebude možno dosáhnout (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS).

[13] Prodloužení zajištění nelze považovat za nezákonné, není-li žalovaná při realizaci správního vyhoštění a při opatřování náhradních cestovních dokladů za účelem realizace správního vyhoštění pasivní a bylo-li zdržení způsobeno výlučně pasivitou orgánů země původu v kombinaci s tím, že stěžovatel cestoval bez cestovních dokladů (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015-62, nebo ze dne 27. 4. 2016, č. j. 10 Azs 275/2015-40).

[14] Městský soud ze shora uvedených judikturních východisek správně vycházel. Poukázal na skutečnost, že zákonná úprava počítá s možností, že při ověřování totožnosti a vydávání náhradního cestovního dokladu cizincům, kteří mají být vyhoštěni, může dojít k průtahům nezaviněným žalovanou. V takovém případě právní úprava obsažená v § 125 odst. 2 písm. c) ve spojení s § 125 odst. 3 zákona o pobytu cizinců dovoluje zajištění prodloužit až na 365 dní namísto obvyklých maximálních 180 dní. Z hlediska prodloužení doby zajištění v takovém případě postačuje zjištění, že ztotožnění cizince (zde stěžovatele), vydání náhradního cestovního dokladu a následné správní vyhoštění je v prodloužené době zajištění potenciálně možné, k čemuž městský soud v odůvodnění rozsudku v této věci konkrétně uvedl, že „ze správního řízení nikterak nevyplyvá, že by šance na neztotožnění stěžovatele byly v neúměrném poměru k šanci ho ztotožnit a následně k realizaci správního vyhoštění přistoupit“.

[15] Otázkou nemožnosti vycestování dle § 179 zákona o pobytu cizinců v rámci řízení o zajištění za účelem správního vyhoštění, případně řízení o prodloužení zajištění, se Nejvyšší právní soud ve své judikatuře taktéž opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46, č. 4058/2020 Sb. NSS, k této otázce vyslovil, že „při rozhodování o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění musí policie náležitě zvážit, zda vůbec k vyhoštění cizince bude moci dojít, tj. zda je toto vyhoštění alespoň potenciálně možné. V opačném případě by totiž zajištění cizince zcela postrádalo svůj smysl a účel; v podrobnostech srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, dle něhož má „správní orgán (...) povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. (...) O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu“.

[16] Městský soud se otázkou (ne)možnosti vycestování stěžovatele v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu zabýval v rozsahu, v jakém stěžovatel možné překážky vycestování v řízení tvrdil. Správně v této souvislosti upozornil, že stěžovatel po dobu správního řízení žádné konkrétní obavy z návratu do země původu ve vztahu ke své osobě neprojevil, ani neuvedl skutečnosti, které by zakládaly uplatnění zásady *non-refoulement*. Tato otázka navíc byla ve vztahu k jeho osobě opakovaně posouzena nejen

pokračování

v řízení o správním vyhoštění a řízení o udělení mezinárodní ochrany (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2023, č. j. 4 Azs 136/2023-28), ale také v řízení o zajištění stěžovatele za účelem správního vyhoštění (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, č. j. 8 Azs 223/2023-38). V posledně citovaném usnesení, vydaném před necelým měsícem, Nejvyšší správní soud dospěl v případě totožných stížních námitek k závěru, že ve vztahu k osobě stěžovatele neexistují žádné překážky trvalejší povahy, které by bránily jeho vycestování do země původu, a potvrdil, že vycestování stěžovatele je možné. V mezidobí se přitom poměry na straně stěžovatele nezměnily, Nejvyšší správní soud proto nemá důvod se od těchto dříve vyslovených závěrů odchýlit.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Vzhledem k tomu, že městský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou, která poskytuje odpověď na stěžovateli vznesené kasační námitky, a nepochybil ani při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se jí tudíž nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2024

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu